

Förslag på revidering av taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg

Förskolenämndens beslut

Förskolenämnden föreslår Kommunfullmäktige besluta att fastställa reviderad taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg **med föreslagen justering av maxtaxa rörande förskolan.**

Förskolenämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att slopa förskoleavgift i juli månad för samtliga familjer som inte använder tjänsten under månaden.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fastställde Taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg 2012-12-11--12. Taxan reviderades av Kommunfullmäktige 2015-05-28, samt 2015-11-18 --19.

Förskolenämnden behöver genomföra en översyn av taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg i syfte att möjliggöra ett byte av verksamhetssystemet och uppdatera tillämpningar enligt gällande praxis och maxtaxa.

Ett reviderat förslag till taxa för förskola och fritidshem och annan pedagogisk omsorg har därför tagits fram. Fritidshem och annan pedagogisk omsorg berörs endast av redaktionella ändringar och inte av föreslagna ändringar i sak.

Förändringarna föreslås gälla från och med den 1 januari 2024.

Ärendet i sin helhet

Bakgrund

Borås Stad använder verksamhetssystemen IST Förskola och tillhörande system Extens för all administrativ hantering kring förskoleplatserna såsom placering, schemaläggning och underlag inför debitering samt debitering. Nuvarande taxa fastställdes 2012 och senaste gången taxan uppdaterats var 2015 och då endast redaktionellt. Taxan behöver ses över för att korrespondera med gällande praxis och kommunal organisation.

Förskolenämnden behöver genomföra en översyn av taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg i syfte att möjliggöra ett byte av verksamhetssystemet och uppdatera tillämpningar enligt gällande praxis och

maxtaxa. Företaget IST som Borås använder sedan år 2020 har slutat att utveckla och uppdatera verksamhetssystemen IST Förskola och Extens. Systemen kommer inom relativt snart framtid avvecklas helt. IST arbetar med att fasa ut systemen och att ersätta dessa med sin nya produkt IST Administration. I nuläget klarar ingen systemleverantör av att hantera Borås Stads kommunstorlek med Borås Stads nuvarande taxeutformning.

Ett reviderat förslag till taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg har därför tagits fram **där bedömningen har gjorts att förskolans maxtaxa inte ska justeras**. Fritidshem berörs endast av redaktionella ändringar och inte av föreslagna ändringar i sak.

Förändringarna föreslås gälla från och med den 1 januari 2024.

Om maxtaxa

Samtliga kommuner i Sverige tillämpar maxtaxa i enlighet med Förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet.

Maxtaxa är en förkortning av "maximal taxa" och betyder att det finns ett tak på det pris (taxa) som får tas ut för en viss avgiftsbelagd offentlig tjänst där taxans storlek varierar med inkomsten. Maxtaxan infördes för barnomsorg 2001 och innebär att kommunen mot vårdnadshavarna maximalt får ta ut en viss avgift. Som kompensation för avgiftstappet får kommunen statsbidrag. Maxtaxa gäller inom förskole- och fritidshemsverksamhet, samt inom pedagogisk omsorg.

Tillämpning av maxtaxa innebär att en kommun förbinder sig till att:

1. Avgiften per månad i förskolan är högst tre, två respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad för det första, andra respektive tredje barnet i hushållet. **Det påverkar familjer med barn som nyttjar förskola max 30 timmar negativt.**
2. Avgiften per månad i fritidshemmet är högst två, en respektive en procent av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad för det första, andra respektive tredje barnet i hushållet.
3. Den högsta avgiften i den för barnet aktuella verksamhetsformen betalas för det yngsta barnet i hushållet och den närmast lägre avgiften i den för barnet aktuella verksamhetsformen betalas för det närmast äldre barnet. Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

Översyn av Borås Stads Taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg

Med utgångspunkt i ovan har Förskolenämnden genomfört en översyn av taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg därigenom möjliggöra ett byte av verksamhetssystem och uppdatera tillämpningar enligt gällande praxis och maxtaxa. Ett reviderat förslag till taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg har därför tagits fram.

Avgiftshanteringen för fritidshem sköts av Förskoleförvaltningen på uppdrag av Grundskoleförvaltningen. Fritidshem berörs inte av föreslagen förändring av taxan, endast redaktionella ändringar föreslås.

Sammanfattande beskrivning av föreslagna förändringar

I förslaget ska rabatterade taxan för avgiftskategorierna 0-15 timmar och 15,01-30 timmar kvarstå för att undvika en ansträngning av en redan ansträngd ekonomi för de familjer, som av olika skäl, inte har sitt/sina barn på förskola mer än 30 timmar.

Förslaget föreslår också att förskoleavgiften slopas för juli månad för de familjer som inte använder tjänsten under föreslagen månad. Det innebär en kostnad på 7 mnkr men har stor betydelse för barnfamiljernas ekonomiska situation under sommaren.

Befolkningsminskningen i åldern 0-5 år ger en ökad kostnad per barn. I budget för 2024 beräknas Förskolenämnden behöva göra anpassningar och besparingar på ca 42 mnkr. Genom att inte ta ut den avgift kommunen har rätt till enligt maxtaxan minskar inte sparbetandet på verksamheten men det anstränger inte barnfamiljernas ekonomi ytterligare i rådande lågkonjunktur. 2022 hade Förskoleförvaltningen avgiftsintäkter på ca 61 Mkr. Simuleringar som förvaltningen gjort visar att förslaget baserat på år 2022 års placeringar och vistelsetider i 2022 års intäktsnivå innebär en intäktsökning på cirka 2 Mkr.

Alla kommuner i Sverige tillämpar inte maxtaxa. Övriga Sjuhäradskommuner tillämpar maxtaxa i enlighet med förslaget, liksom 78 procent av alla kommuner.¹ Maxtaxan kombineras också med en inkomstrelatering av avgiften vilket innebär att ett hushåll aldrig kan betala mer än tre procent av hushållets inkomst i förskoleavgift. Bidrag som inte är skattepliktiga räknas inte in i hushållets inkomst.² Ett införande av maxtaxa skulle innebära en större kostnad för de hushåll som har sina barn på förskola mellan 0 – 30 timmar. Det kan röra sig om hushåll vars ekonomiska situation inte har förutsättningar för ökade kostnader.

Prövning av barnets bästa

Kommuner har som skyldighet att alltid beakta barnets bästa i alla beslut som rör barn.

Maxtaxan bedöms som förenlig med barnkonventionen, i det att den är utformad på ett sådant sätt att alla vårdnadshavare ska ha råd att ha sina barn i förskola. Därför bedöms förslaget Förslaget bedöms ha påverkan på barns möjlighet att delta i verksamheten. Maxtaxan kan i nuvarande lågkonjunktur leda till att familjer måste säga upp förskoleplatser. När en barnfamiljerna tvingas göra prioriteringar i en redan ansträngd ekonomi finns det stor risk att detta påverkar barnet/barnen i stor grad.

¹ Källa: SCB kartläggning Förskole- och fritidshemstaxor 2018.

² Exempelvis försörjningsstöd och studiebidrag

Beslutsunderlag

1. Förslag - Reviderad taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg
2. Taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg, beskrivning av föreslagna förändringar

Samverkan

Ärendet har varit föremål för samverkan på FSG den 14 september 2023.

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen
2. Grundskolenämnden

Leif Häggblom (SD)

Ledamot

Käthy Johansson (SD)

Ledamot

Baard Kronholm Eng (SD)

Ersättare

Lennart Alftberg (SD)

Ersättare

Taxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg

Fastställd av Kommunfullmäktige: 2012-12-11--12

Reviderad av Kommunfullmäktige: 2015-05-28, 2015-11-11--19, 2023-XX-XX

Gäller från och med: 2024-01-01

4. Tillämpningsområde

Taxan gäller inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg.

2. Avgiftspliktiga personer

Avgiften grundas på inkomsten i det hushåll där barnet är folkbokfört. Med hushåll avses ensamstående och makar. Med makar jämställs man och kvinna utan att vara gifta med varandra, men lever tillsammans och

1. har eller har haft gemensamt barn eller
2. är folkbokförd på samma adress

Med makar jämställs också personer som lever tillsammans i ett samkönat förhållande och är folkbokförda på samma adress.

Vid gemensam vårdnad där barn bor växelvis hos föräldrarna och båda har behov av omsorg är båda platsinnehavare och har varsin plats. Avgiften för varje plats grundas på den sammanlagda inkomsten i respektive platsinnehavares hushåll. Platsinnehavarnas sammanlagda avgifter kommer inte att överstiga avgiften enligt maxtaxan ~~för en plats~~. (förtydligande)

3. Inkomstanmälan

Inkomstuppgift ska (förtydligande) lämnas innan platsen tas i bruk, efter begäran av kommunen eller när hushållets inkomst ändras.

Ändrade familjeförhållanden kan påverka avgiftsunderlaget. Vid separation beräknas ny avgift från det datum som de avgiftspliktiga personerna har skilda bostäder. Flyttningsdatum ska kunna styrkas. Förändrad avgift gäller ~~fr o m~~ från och med påföljande månad.

Om inkomstuppgift inte lämnas debiteras den högsta avgiften.

Om de faktiska inkomsterna inte överensstämmer med lämnade uppgifter kan avgiften justeras retroaktivt. Inkomstkontroll av debiterad avgift görs genom avstämning av lämnad inkomstuppgift och taxerad inkomst. Efterkontroll kan göras när Skatteverkets taxering är klar, ~~o~~ senast i december månad efter inkomståret. Den taxerade inkomsten delas med årets månader

och den genomsnittliga inkomsten jämförs med lämnad inkomstuppgift. Efterdebitering respektive återbetalning kan ske upp till tre år. Lägsta belopp som debiteras eller återbetalas är ~~300 kr~~ 600 kronor (minsta månadsbelopp som debiteras är 50 kronor).

4. Avgiftsgrundande inkomst

Med avgiftsgrundande inkomst avses lön före skatt och andra skattepliktiga inkomster i inkomstslaget tjänst samt överskott i inkomstslaget näringsverksamhet.

Utlandsinkomster avseende lön skatt och andra skattepliktiga inkomster räknas som avgiftsgrundande inkomst (förtydligande av befintlig praxis).

5. Avgiftens storlek

Avgiften tas ut med viss procent av den avgiftsgrundande inkomsten per månad. Familjer ska även ha möjlighet till slopad förskoleavgift i juli månad om barnet/barnen inte använder förskoleplatsen under månaden. Detta med oförändrad avgift resterande månader.

Uppgift om det högsta avgiftsbeloppet per månad för det första, andra och tredje barnet i förskolan respektive fritidshemmet lämnas av ~~Statens skolverk~~ Skolverket, senast den 1 oktober året före avgiftsåret¹.

Yngsta barnet räknas som det första barnet. ~~Fr o m~~ För det fjärde barnet betalas ingen avgift.

Förskola

Avgiftstabell förskola: t o m 2 år

Omsorg timmar/vecka	Första barnet	Andra barnet	Tredje barnet
- 15	1,50 %	1,00 %	1,00 %
15 – 30	2,25 %	1,50 %	1,00 %
30 -	3,00 %	2,00 %	1,00 %

Avgiftstabell Förskola		
Första barnet	Andra barnet	Tredje barnet
3,00 %	2,00 %	1,00 %

Allmän förskola

Alla barn erbjuds plats i förskola ~~fr o m från~~ och med höstterminen det år barnet fyller tre år. Avgiftstabell allmän förskola gäller Avgift för 3 år – betalas ~~fr o m från~~ och med augusti det år barnet fyller tre år.

Avgiftstabell förskola: 3 år –

Omsorg timmar/vecka	Första barnet	Andra barnet	Tredje barnet
15 - 30	1,50 %	1,00 %	0,70 %

¹ SFS (Svensk författningssamling) 2015:153 Förordning om ändring i förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet.

30 -	2,25 %	1,50 %	0,70 %
------	--------	--------	--------

Avgiftstabell allmän förskola			
Placeringskategori	Första barnet	Andra barnet	Tredje barnet
<u>Enbart allmän förskola (max 15 h)</u>	<u>Avgiftsfritt</u>	<u>Avgiftsfritt</u>	<u>Avgiftsfritt</u>
<u>Arbetande/studerande/utökad tid</u>	<u>2,25 %</u>	<u>1,50 %</u>	<u>0,75 %</u>

För barn i allmän förskoleålder som enbart har allmän förskoleplacering debiteras taxa för arbetande/studerande/utökad tid vid vistelse under grundskolans lov. Minidebiteringen är en vecka.

5.3 Fritidshem

Avgift för fritidshem betalas ~~fr o m~~ från och med augusti det år barnet börjar förskoleklass/grundskola.

Avgiftstabell

Fritidshem	Första barnet	Andra barnet	Tredje barnet
	2,00 %	1,00 %	1,00 %

<u>Avgiftstabell Fritidshem</u>		
<u>Första barnet</u>	<u>Andra barnet</u>	<u>Tredje barnet</u>
<u>2,00 %</u>	<u>1,00 %</u>	<u>1,00 %</u>

~~6. Allmän förskola~~

~~Enligt skollagen ska alla barn erbjudas plats i förskola fr. o. m. höstterminen det år barnet fyller tre år. Om vistelsetiden uppgår till mer än 15 timmar per vecka debiteras avgift enligt **Avgiftstabell förskola: 3 år**, fram till det att barnet övergår till fritidshem. För de barn som under terminstid har en vistelsetid på 15 timmar eller mer per vecka och där vistelsetiden sänks till under 15 timmar per vecka under sommaruppehållet, gäller **avgiftstabell förskola: 3 år**.~~
(Stycket omhändertas under rubrik Allmän förskola)

~~6. Barn i behov av särskilt stöd~~

~~För barn som är placerad i förskola enligt skollagen och har behov av särskilt stöd och stimulans i sin utveckling, är vistelsetid upp till 15 timmar per vecka avgiftsfri. (Stycket omhändertas under rubrik Nedsättning av avgift)~~

7. Betalning av avgift

Avgift erläggs för varje månad som barnet är inskrivet i verksamheten. Avgift betalas ~~från~~ från och med första dagen. För del av månad erläggs 1/30 del av månadsavgiften per dag. Avgift gäller årets samtliga månader. Avgiften betalas innevarande månad. Eventuella justeringar i avgiften görs vid påföljande månads debitering. Vid utebliven betalning kan ~~stadsdelsnämnden~~ Förskolenämnden (rätt nämnd) säga upp platsen.

8. Uppsägning

Uppsägning av plats görs senast 30 dagar före den dag då barnet ska sluta. Avgift betalas under uppsägningstiden.

9. Lovdagar fritidshem (avsnittet avser fritidshem)

För omsorg på lovdagar betalas en lägre avgift. Lovdagsavgiften beräknas på 25 procent av avgiften, ~~vilket innebär att själva avgiften kan bli mer än 25 procent av maxtaxan.~~ (tillämpning enligt gällande praxis)

10. Nedsättning av avgift

Nedsättning av avgift kan medges om särskilda omständigheter föreligger.

11. Tillämpning

Kommunstyrelsen får utfärda tillämpningsanvisningar till denna taxa. ~~Respektive stadsdelsnämnd~~ Förskolenämnden och Grundskolenämnden (rätt nämnder) fattar beslut om tolkning och tillämpning av taxan, ~~och Kommunstyrelsens tillämpningsanvisningar.~~